

найбільш значущого інтегрованого мовного, культурознавчого, психолого-педагогічного навчального матеріалу, який спрямований на формування особистості, розкриття її творчого потенціалу, лідерських властивостей, формування життєвої компетентності майбутніх фахівців.

Список літератури:

1. Ігнатюк О.А. Професіоналізм особистості як об'єкт вивчення: системний підхід / О.А. Ігнатюк // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб.наук.пр. – Х.:УІПА, 2006. – вип.12. – С.241-247.

2. Ігнатюк О.А. Проблеми професійного самовизначення особистості: теоретичний аспект / О.А. Ігнатюк // Наукові праці Миколаївського державного гуманітарного університету. Серія: Педагогічні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – Т. 46. – Вип. 33. – С.89-94

3. Ігнатюк О. А. Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення: теорія і практика: [монографія] / О.А. Ігнатюк. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009. – 432 с.

4. Професійна культура педагога: навч.-метод. посіб. /О.С. Пономарьов, О.Г. Романовський, О.А. Ігнатюк, М.П. Згурська. – Харків:НТУ «ХПІ», 2011. – 198 с.

5. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти: монографія/ за ред. О. Г. Романовського та О. С. Пономарьова.- Харків:ФОП Мезіна В.В., 2017. – 292 с.

Підгорний К.Ю., Грень Л.М.
НТУ «ХПІ»

РОЛЬ ЕФЕКТИВНОГО ЛІДЕРСТВА В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ефективне лідерство є одним із управлінських компонентів, який сприяє максимальній оптимізації процесу управління, що зумовлює підвищення інтересу до психолого-педагогічних аспектів управління. Багато галузей психолого-педагогічної науки стали більш продуктивно розробляти концептуальні аспекти сутності та змісту процесу лідерства [2, с. 10]. Питання лідерства досліджують вітчизняні вчені С.В. Газарян, Л.М. Грень, Н.Т. Гончарук, Т.В. Гура, Н.С. Калашник, С.А. Калашнікова, А.Є. Книш, В.Є. Михайличенко, О.Ю. Оболенський, О.Г. Романовський, Б.І. Фурманець та інші. Серед зарубіжних вчених на увагу заслуговують роботи А. Адлер, Б. Аволіо, Б. Басс, К. Левіна, Р. Бейлс, Ф. Фідлера та інших дослідників.

Зарубіжний і вітчизняний досвід дослідження лідерства доводить, що поєднання управлінської компетенції менеджера та риси особистості лідера – це великий потенціал, для досягнення реальних та довгострокових цілей організації. На думку колективу авторів на чолі з О.Г. Романовським, «лідер – людина, до думки якої прислухаються, яка може вести за собою людей, яка навчилася контролювати, мотивувати і направляти саму себе та інших для досягнення своїх цілей і вирішення поставлених завдань» [1, с. 6]. Портрет менеджера освіти складається з таких складових: здатність до планування та прийняття рішень; робота з людськими ресурсами; організованість та доцільне використання часу; комунікація; навички спілкування; забезпечення розвитку членів колективу; лідерство; управління змінами. Увага керівників ЗВО повинна бути зосереджена на діяльності таких функцій, як: цілепокладання, прогнозування, інноваційна, інтеграційна, маркетингова, представницька, стабілізаційна. З метою досягнення позитивного кінцевого результату керівник ЗВО здійснює свою діяльність, керуючись принципами адміністративного управління; чіткого розподілу праці; підбору кадрів; мотивації діяльності; морального і матеріального стимулювання; орієнтації на зовнішнє середовище; автономії та самоврядування. Проте, лідерство виступає однією з головних складових портрету менеджера освіти, що включає: заохочення уваги та дій, спрямованих на якість педагогічної діяльності, критичне ставлення до недоліків у роботі; вміння досягати визначених цілей; високий рівень відповідальності за результати діяльності; відповідальність за продуктивність праці; забезпечення власного авторитету й іміджу. Таким чином, роль ефективного лідерства в оптимізації процесу управління ЗВО сприяє високій конкурентоспроможності закладу освіти на ринку освітніх послуг.

Список літератури

1. Романовский А.Г., Михайличенко В. Е., Грень Л.Н. Педагогика успеха : учебник / А. Г. Романовский, В. Е. Михайличенко, Л. Н. Грень ; Нац. техн. ун-т «Харьк. политехн. ин-т». – Харьков : НТУ «ХПИ», 2012. – 372 с.
2. Фурманец Б.И. Тезаурусы модернизации лидерства в условиях вуза: монография / Б.И. Фурманец, Л.Н. Грень. – Х.: Видавництво Іванченка І.С. , 2018. – 167 с.

Письменицька Ю.А.
НТУ «ХП»

РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ Й ПСИХОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ХАРИЗМАТИЧНОГО ЛІДЕРА